

pokryv, spočívající patrně na svrchu redeponované würmské terase. V náplavech Pohořského potoka předpokládáme při bázi polohu štěrkovitých písků až písčitých štěrků. Mocnost holocenních uloženin není ověřena, ale podle analogie se sousedním územím můžeme předpokládat její průměrnou hodnotu kolem 2 m. U větších toků však nelze vyloučit mocnost vyšší.

Organické sedimenty zde zastupují rašeliny. Tvoří ojedinělé a většinou malé výskyty např. v okolí Bělé, Rapotic, Leopoldova a v jv. cípu území. Nálezejí k tzv. přechodovým typům s převládajícím ostřico-mechovým humolitem. Na několika lokalitách převažuje humolit rašelinisko-mechový, ostřicový nebo mechový a ojediněle rašelinisko-suchopýrový. Průměrná mocnost rašelin kolísá v rozmezí 0,3–1 m, maximální 1,1–1,6 m (Fuksa 1968).

Kvartérní sedimenty na území listu Pohoří na Šumavě (33-31 Pohoří na Šumavě)

Oldřich Holásek¹

Quaternary, S Bohemia

Území listu je součástí rozsáhlé kvartérně denudační oblasti, a proto se zde kvartérní uloženiny zachovaly jen v malém genetickém zastoupení a v nevelkém plošném rozsahu v podobě deluviálních, fluviálních, deluviofluviálních a organických sedimentů. Stratigraficky je zařazujeme většinou do holocénu a pouze zčásti do pleistocénu. Protože z tohoto území mnohdy nemáme údaje o charakteru a mocnostech kvartérních sedimentů, vycházíme z analogie se sousedním územím listu 32-422 Pohorská Ves.

Deluviální sedimenty (pleistocén–holocén) nesouvisle pokrývají svahy údolí místních vodních toků nebo splachových depresí a lokálně se vyskytují i na svazích uzávěrů (Žofín, Pohoří na Šumavě). Jejich plošné rozšíření je relativně nejrozsáhlejší, ale zřejmě nedosahují větších mocností. Protože téměř celé území listu tvoří granite, které často zvětrávají až na hrubý ostrý písek, vytvořily se zde většinou hlinitopísčité až písčitohlinité svahové uloženiny s proměnlivou přítomností nestojně zvětralých úlomků a kamenů žul.

Na deluviální sedimenty pliocenného stáří navázal vývoj obdobných uloženin v holocénu, avšak jejich vzájemné stratigrafické rozlišení nelze uskutečnit. Proto je ponecháváme bližě nečleněné.

Všechny ostatní genetické typy kvartérních sedimentů jsou holocenního stáří.

Deluviofluviální písčité hlíny až hlinité písky vyplňují dna mělkých depresí bez trvalých vodotečí, které vyúsťují do údolí vodních toků buď z boku, nebo na ně navazují v podélném směru. Přechod do fluviálních sedimentů je zřejmě prstovitě prolínavý. Mocnost zpravidla nepřesahuje 0,5–1 m.

Fluviální písčité hlíny až hlinité písky vyplňují údolní nivy vodních toků. V některých úsecích větších vodotečí, např. Hušského potoka u Žofína, můžeme předpokládat na bázi těchto náplavů polohu štěrkovitých písků až písčitých štěrků. Průměrná mocnost fluviálních sedimentů se zřejmě pohybuje do 2 m.

Organické sedimenty zastupují na území listu rašelinu. Vyuvinuly se na mírných svazích údolí vodních toků a splachových depresí. Téměř výhradně je zastupují tzv. přechodové typy, jejichž nesouvislé výskytty jsou soustředěny hlavně do jižní části území (údolí Pohořského potoka a okolí Pohoří na Šumavě). Jinde byly zjištěny spíše ojediněle (Žofín, Hušský rybník). Převládají zde humolity mechovo-ostřicový, ostřico-mechový, mechový a rašeliníko-mechový, místy se vyskytuje suchopýro-ostřicový, ostřico-suchopýrový a mechovo-keříčkový. V údolí Pohořského potoka se vyuvinula také dve rašeliníko-suchopýrová vrchoviště. Průměrná mocnost rašelin se pohybuje v rozmezí 0,30–1,40 m, maximální mocnost dosahuje hodnoty 1–3,7 m, přičemž největší byla zjištěna na vrchovišti u Pohořského rybníka (Fuksa 1968).

Geochemie peralkalických žilných hornin moldanubické oblasti

(22-32 Strakonice, 32-21 Lhenice, 32-22 České Budějovice,
23-42 Třebíč, 23-44 Moravské Budějovice)

František V. Holub⁴

Dikes, Lamproite, Geochemistry, Genesis

Vedle klasických výskytů ve Waldviertelu (Hackl - Waldmann 1935) se i v naší části moldanubika objevují roztroušené žily hornin abnormálně bohatých alkáliemi, zejména draslíkem. Nově bylo zkoumáno složení těchto hornin po stránce hlavních oxidů i širokého spektra stopových prvků. Analyzovány byly vzorky z následujících lokalit: karlsteinit z Jemnice (u Strakonic) – viz Machart (1979), thuresity ze Stařeče (u Třebíče) – srov. Němec (1970) – a z Holašovic na Českobudějovicku (Kodym et